

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 2666/2020
13.07.2020. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Весне Поповић, председника већа, Зоране Делибашић и Гордане Комненић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Драган Крајновић, адвокат из ..., против тужене ББ из ..., чији је пуномоћник Вања Мацановић, адвокат из ..., ради заштите од насиља у породици, и по противтужби тужене-противтужиле ББ и мал. ВВ, чији је законски заступник мајка ББ, а кога заступа колизијски старатељ Градског центра за социјални рад Раковица, ГГ, против тужиоца-противтуженог АА, ради заштите од насиља у породици, одлучујући о ревизији тужене-противтужиле ББ изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж2 594/2019 од 07.11.2019. године, у седници одржаној дана 13.07.2020. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, ревизија тужене-противтужиле ББ из ... изјављена против пресуде Апелационог суда у Београду Гж2 594/2019 од 07.11.2019. године.

Образложење

Пресудом Другог основног суда у Београду П2 1468/17 од 13.09.2018. године, која је исправљена решењем истог суда П2 1468/17 од 15.08.2019. године, ставом првим изреке, констатовано је да је тужба тужиоца-противтуженог АА из ... од 18.08.2017. године, повучена. Ставом другим изреке, одбијен је противтужбени захтев тужене-противтужиле ББ из ... и противтужиоца мал. ВВ из ..., којим су тражили да се тужиоцу-противтуженом АА из ..., забрани да на било који начин даље узнемирава мал. ВВ из ... и да му се наложи да се уздржава од сваког дрског, злонамерног и безобзирног понашања којим угрожава телесни интегритет, душевно здравље или спокојство мал. детета, као неоснован. Ставом трећим изреке, одлучено је да свака странка сноси своје трошкове поступка.

Допунским решењем Другог основног суда у Београду П2 1468/17 од 21.06.2019. године, које је исправљено решењем истог суда П2 1468/17 од 15.08.2019. године, одбијен је предлог тужене-противтужиле ББ из ... и противтужиоца мал. ВВ из ..., којим су тражили да се одреди привремена мера којом ће се тужиоцу-противтуженом АА из ..., забранити да на било који начин даље узнемирава мал. ВВ из ... и наложити му да се уздржава од сваког дрског, злонамерног и безобзирног

понашања којим угрожава телесни интегритет, душевно здравље или спокојство мал. детета, као неоснован.

Апелациони суд у Београду је, пресудом Гж2 594/2019 од 07.11.2019. године, одбио као неосноване жалбе тужене ББ и потврдио пресуду Другог основног суда у Београду П2 1468/2017 од 13.09.2018. године, у ставу другом изреке и допунско решење истог суда од 21.06.2019. године, обе одлуке исправљене решењем од 15.08.2019. године.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужена-противтужиља је изјавила благовремену ревизију, због битне повреде одредаба парничног поступка, погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања и погрешне примене материјалног права.

Тужилац је доставио одговор на ревизију тужене-противтужиље ББ.

Врховни касациони суд је испитао побијану пресуду, у смислу одредбе члана 408. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ број 72/11 ... 87/18) у вези одредбе члана 202. Породичног закона, и одлучио да ревизија тужене-противтужиље није основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности. Ревизијом се не указује на постојање других битних повреда одредаба парничног поступка које, на основу одредбе члана 407. Закона о парничном поступку могу бити ревизјски разлог.

Неосновани су наводи ревизије да је у другостепеном поступку учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 1. у вези са чланом 231. Закона о парничном поступку. Другостепени суд није изводио доказе, нити утврђивао чињенично стање, већ је побијана пресуда донета на основу чињеница утврђених до закључења главне расправе пред првостепеним судом. Сходно одредби члана 383. став 1. Закона о парничном поступку, другостепени суд одлучује о жалби, по правилу, без расправе. Ставом 3. те одредбе Закона, прописано је да другостепени суд заказује расправу ако веће оцени потребним да се понове већ изведени докази или докази чије је извођење првостепени суд одбио. У конкретном случају, другостепени суд није заказао расправу, али због тога није повређено правило о терету доказивања, имајући у виду да, у овом случају, није било потребе да се изведе доказ вештачењем, како је тужена-противтужиља предлагала. Истражно начело прописано је одредбом члана 205. Породичног закона, као овлашћење суда да може утврђивати чињенице и када оне међу странкама нису спорне, као и чињенице које ни једна странка није изнела. Применом тог начела, а у складу са одредбом члана 8. Закона о парничном поступку, који се Закон сходно примењује на поступак суда који је у вези са породичним односима у смислу члана 202. Породичног закона, суд одлучује које доказе ће да изведе и које ће чињенице сматрати доказаним, на основу изведених доказа и резултата целокупног поступка. Оценом поступајућег судије, није било потребе за извођење доказа вештачењем, а наводима ревизије ревидента не доводи се у сумњу правилност примене правила о терету доказивања, у овом случају.

Према утврђеном чињеничном стању, брак тужиоца АА и тужене ББ, разведен је пресудом Првог основног суда у Београду П2 3316/10 од 21.09.2010. године, којом је мал. ВВ поверен мајци на самостално вршење родитељског права, а друго заједничко дете парничних странака, тада мал. ДД, поверена је оцу на самостално вршење родитељског права. Током лета 2017. године мал. ВВ прешао је да живи код оца. Пред Другим основним судом у Београду покренут је поступак за измену одлуке о вршењу родитељског права над мал. ВВ, који је у току у предмету П2 1358/17. Малолетни ВВ рођен је ... и пред Градским центром за социјални рад се, у неколико наврата, изјаснио да жели да остане са оцем, а да се виђа са мајком. По оцени Градског центра за социјални рад, степен ризика од насиља је веома низак, јер су евентуална дешавања између бивших супружника, као и између мајке и сина, ситуационе природе (реакција због преласка код оца), те нема елемената да се изричу мере заштите од насиља у породици. Мишљење стручног тима Градског центра за социјални рад је да ће се окончањем поступка за измену одлуке о вршењу родитељског права успоставити адекватни односи између бивших супружника на родитељској релацији, као и између мал. ВВ и мајке. Малолетни ВВ је увучен у родитељске партнерске проблеме и оптерећен конфликтом лојалности у односу према њима. Имајући у виду трајно поремећене породичне односе и конфликт лојалности којем је мал. ВВ веома оптерећен, Градски центар за социјални рад сматра да је свако њихово даље испитивање детета непродуктивно и штетно по његов даљи развој, јер би га додатно психички исцрпљивало. Због тога је у најбољем интересу мал. детета, мал. ВВ, решењем Градског центра за социјални рад у Београду, Одељење Раковица од 14.05.2018. године, постављен колизијски старатељ у овом поступку, по службеној дужности, а на иницијативу суда.

Код утврђеног чињеничног стања, нижестепени судови су одбили противтужбени захтев тужене-противтужиље ББ којим је тражила да се тужиоцу-противтуженом забрани да на било који начин даље узнемирава мал. ВВ из ... и да му се наложи да се уздржава од сваког дрског, злонамерног и безобзирног понашања којим угрожава телесни интегритет, душевно здравље или спокојство мал. детета, као неоснован и предлог тужене-противтужиље ББ за одређивање привремене мере којом ће се тужиоцу забранити да на било који начин даље узнемирава мал. ВВ и наложити му да се уздржава од сваког дрског, злонамерног и безобзирног понашања којим угрожава телесни интегритет, душевно здравље или спокојство мал. детета, као неоснован, у смислу одредбе члана 10., 197. и 198. Породичног закона.

Правилан је закључак нижестепених судова да малолетно дете није жртва породичног насиља које би се изрицањем тражене мере могло зауставити, а да би свако даље излагање мал. ВВ судским поступцима водило продубљавању траума које мал. дете већ има на основу констатованог конфликта лојалности према родитељима.

Насиље у породици, дефинисано је одредбом члана 197. став 1. Породичног закона, као понашање којим један члан породице угрожава телесни интегритет, душевно здравље или спокојство другог члана породице. Радње које представљају насиље у породици, наведене су у смислу примера у ставу 2. одредбе члана 197. Породичног закона, на који начин списак није исцрпљен. Суд у сваком конкретном случају цени да ли је нека радња насиље или то није случај. Психичким насиљем сматра се застрашивање, вербално злостављање, критиковање, подцењивање, емоционалне претње, оптужбе или уцењивање, стварање несигурности код жртве и

постављање нереално високих очекивања у односу на жртву, посесивно понашање, узнемиравање и малтретирање жртве и друго понашање које има за циљ нарушавање или угрожавање душевног здравља или спокојства жртве.

У конкретном случају, правилно је оцењено, од стране нижестепених судова, да се понашање тужиоца не може сматрати актом насиља у породици према мал. детету, јер се малолетни ВВ добро осећа у породици оца где је прихваћен и успоставио је блиске односе са братом и сестрама.

Неосновани су наводи ревизије тужене-противтужиље да се психолошко насиље првенствено огледа у контроли и изолацији мал. детета, на које тужилац врши притисак да остане код њега у домаћинству. Супротно томе најбољи интерес малолетног детета којим је суд увек дужан да се руководи, сходно одредби члана 266. став 1. Породичног закона, је у овом случају, да више не буде изложено бројним судским поступцима који доводе продубљивању трауме које дете има у смислу констатованог конфликта лојалности према родитељима. Тужена-противтужиља постојеће проблеме странака као родитеља и сваки поступак тужиоца приказује као психичко насиље, што је њен субјективни доживљај, а не доказ да то понашање објективно и представља насиље у породици.

На основу изложеног применом одредбе члана 414. став 1. Закона о парничном поступку, Врховни касациони суд је одлучио као у изреци ове пресуде.

**Председник већа – судија
Весна Поповић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић